

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

Stanovisko hlavného kontrolóra TSK k Návrhu Rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2023 – 2025

PREDKLADÁ

Ing. Pavol Zigo
Hlavný kontrolór
Trenčiansky samosprávny kraj

November 2022

Obsah

Zoznam tabuliek	3
Zoznam grafov	3
Zoznam použitých skratiek	3
Úvod.....	4
1. Všeobecná časť	5
2. Príjmová časť rozpočtu a príjmové finančné operácie.....	6
3. Výdavková časť rozpočtu a výdavkové finančné operácie.....	8
4. Programový rozpočet	11
5. Záverečné zhodnotenie návrhu rozpočtu na roky 2023-2025	12

Zoznam tabuliek

- Tabuľka č. 1 Sumarizácia bežného a kapitálového rozpočtu a finančných operácií rok 2023
Tabuľka č. 2 Sumarizácia bežného a kapitálového rozpočtu a finančných operácií rok 2022
Tabuľka č. 3 Porovnanie a predpoklad príjmov
Tabuľka č. 4 Štruktúra bežných výdavkov 2023
Tabuľka č. 5 Štruktúra kapitálových výdavkov
Tabuľka č. 6 Programový rozpočet

Zoznam grafov

- Graf č. 1 Vývoj bežných výdavkov podľa kapitol 2020 – 2023
Graf č. 2 Vývoj kapitálových výdavkov podľa kapitol 2020 – 2023

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
VÚC	vyšší územný celok
zákon o rozpočtových pravidlách územnej správy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtovej zodpovednosti	Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti
zákon o samosprávnych krajoch	Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
OvZP	Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja
ÚHK TSK	Útvar hlavného kontrolóra Trenčianskeho samosprávneho kraja
Návrh rozpočtu	Návrh rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2022 - 2024

Úvod

V zmysle ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona o samosprávnych krajoch v znení neskorších predpisov, predkladám odborné stanovisko k Návrhu Rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2023 – 2025. Pri jeho spracovaní bola posudzovaná štruktúra, zákonnosť, obsah a metodická správnosť zostavenia rozpočtu, zverejnenia a predloženia na schválenie Zastupiteľstvu TSK.

Viacročný rozpočet TSK na roky 2023 – 2025 je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, ktorý vyjadruje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľstva v príslušnom rozpočtovom roku a na obdobie ďalších dvoch rokov. Návrh rozpočtu je zostavený tak, aby bol zabezpečený výkon samosprávnych kompetencií kraja, plnenie základných povinností spojených so samostatným hospodárením a nakladaním s majetkom TSK a vlastnými príjmami.

Návrh rozpočtu je zostavený v programovej štruktúre, keď sa jednotlivé výdavky rozdeľujú do jednotlivých programov a jeho častí, kladie sa dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Podkladom pre vypracovanie Stanoviska Hlavného kontrolóra TSK k Návrhu rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2023 – 2025 bol spracovaný Návrh rozpočtu finančným odborom.

1. Všeobecná časť

V súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je predkladaný návrh rozpočtu členený na rozpočet bežný (bežné príjmy a výdavky), rozpočet kapitálový (kapitálové príjmy a výdavky) a finančné operácie (príjmy a výdavky z finančných operácií).

Sumarizácia bežného a kapitálového rozpočtu a finančných operácií rok 2023

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ – rok 2023	Príjmy v €	Výdavky v €
Bežné	193 233 920,00	173 866 870,00
Kapitálové	91 950 247,00	111 831 173,00
Finančné operácie	6 629 018,00	6 105 142,00
Spolu	291 803 185,00	291 803 185,00

Sumarizácia bežného a kapitálového rozpočtu a finančných operácií rok 2022

Tabuľka č. 2

Ukazovateľ – rok 2022	Príjmy v €	Výdavky v €
Bežné	172 421 003,00	157 563 622,00
Kapitálové	35 915 132,00	53 817 217,00
Finančné operácie	5 871 819,00	2 827 115,00
Spolu	214 207 954,00	214 207 954,00

Rozpočet TSK na rok 2023 v súhrnnej sume 291 803 185,00 € je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená zákonná podmienka v zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej správy.

Navrhovaný rozpočet na rok 2023 je v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšený o 36,2 %. Oproti skutočnosti očakávanej v oblasti príjmov ku koncu roka 2022 (267 421 254 €) je navrhovaná výška rozpočtu príjmov vyššia o 9,1 %.

Návrh rozpočtu je v podstatnej miere orientovaný tak, aby bolo pokryté financovanie všetkých projektov v rámci investičných aktivít TSK – dokončenie rozbehnutých projektov a realizácia nových schválených investičných projektov.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, TSK predkladá svoj rozpočet ako viacročný (2023 - 2025) s tým, že príjmy a výdavky rozpočtu na roky 2024 a 2025 nie sú záväzné.

2. Príjmová časť rozpočtu a príjmové finančné operácie

Príjmová časť rozpočtu je členená na daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery. Súčasťou návrhu sú tiež príjmy z finančných operácií (úvery, rezervný fond, zostatky z minulých rokov).

Porovnanie a predpoklad príjmov

Tabuľka č. 3

Ukazovateľ (príjmy)	Schválený rozpočet 2022	Očakávaná skutočnosť k 31.12.2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024	Návrh rozpočtu 2025
Daňové príjmy	108 000 000	114 014 859	119 300 000	124 000 000	139 000 000
Nedaňové príjmy	10 948 692	11 737 170	12 574 422	12 600 345	13 668 552
Granty a transfery	53 472 311	62 781 251	61 349 498	59 155 361	58 971 620
Bežné príjmy spolu	172 421 003	188 533 280	193 223 920	195 755 706	211 640 172
Príjmy z finančných operácií	5 871 819	36 397 398	6 629 018	8 250 000	6 250 000
Prijaté úvery	1 108 352	1 108 352	0	0	0
Kapitálové príjmy	35 915 132	42 490 576	91 950 247	40 965 000	22 380 994
Príjmy celkom	208 336 135	231 023 856	285 174 167	236 720 706	234 021 166

Vo svojom stanovisku porovnávam návrh rozpočtu na rok 2023 so schváleným rozpočtom roku 2022.

V návrhu rozpočtu TSK na rok 2023 sú **celkové príjmy** rozpočtované v sume 285 174 167,00 €.

Daňové príjmy v predpokladanom objeme 119 300 000,00 € tvoria 41,8 % z celkovo očakávaných príjmov v roku 2023. Daňové príjmy sú základom príjmov v návrhu rozpočtu. Pri plánovaní výnosu z dane príjmov fyzických osôb pre rok 2023 vychádza TSK z prognózy Výboru pre daňové prognózy – 119 394 590 €. Tak ako minulý rok bol pri zostavovaní rozpočtu TSK uplatnený princíp opatrnosti a bol rozpočtovaný nižší objem výnosu, ako je plánovaná prognóza.

Granty a transfery v objeme 61 349 498,00 € sú druhým pilierom príjmovej časti rozpočtu, tvoria 21,5 % z celkových rozpočtovaných príjmov na rok 2023. V porovnaní so schváleným rozpočtom TSK za rok 2022 je navrhovaný nárast o 7 877 178 €. Avšak oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2022 je predpokladaný pokles rozpočtovaných prostriedkov o 1 431 753 €. Majú účelový charakter a ich použitie je presne definované poskytovateľom grantu resp. transferu. Nárast nastal z dôvodu plnenia Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa u zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a zákonného navýšenia platiev pedagogických zamestnancov.

Nedaňové príjmy v objeme 12 574 422,00 € plynú predovšetkým z príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku, administratívnych poplatkov a nedaňových príjmov rozpočtových organizácií. Tieto príjmy tvoria 4,4 % objemu celkových príjmov a v medziročnom porovnaní došlo k nárastu o 1 625 730 €. Oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2022 je predpokladaný nárast rozpočtovaných prostriedkov len o 837 252 €.

Medziročne je síce zaznamenaný pokles na podpoložke Nedaňové príjmy TSK (príjem z prenájmu majetku, refundácie finančných prostriedkov z minulých období v rámci Operačného programu Interreg V-A SR-ČR z vlastných zdrojov TSK), ale rozpočtujeme výrazný nárast nedaňových príjmov rozpočtových organizácií v oblasti vzdelávania a sociálneho zabezpečenia.

Príjmy z finančných operácií v sume 6 629 018,00 € počítajú so zapojením finančných prostriedkov z prijatých úverov a peňažného a rezervného fondu. Predstavujú 2,3 % objemu celkových príjmov a oproti minulému roku je rozpočtovaný nárast o 757 199 €.

Kapitálové príjmy na rok 2023 sú rozpočtované v sume 91 950 247,00 € a sú určené na čiastočné krytie kapitálových výdavkov. Nedaňové príjmy z predpokladaného predaja kapitálových aktív, predaja pozemkov a nehmotných aktív a ďalšie príjmy z vratiek sú rozpočtované v sume 947 500,00 €. Granty a transfery sú rozpočtované v sume 91 002 747,00 €. TSK rozpočtuje tieto prostriedky zo štátneho rozpočtu a európskych štrukturálnych fondov len na tie investičné projekty, ktoré sú schválené a nachádzajú sa v rôznych fázach realizácie. Výrazný medziročný nárast je dôsledok dokončenia rozbehnutých projektov v rámci operačného programu IROP a zároveň plánuje TSK využiť v roku 2023 aj zdroje z Plánu obnovy a odolnosti SR.

Príjmové finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie, sú rozpočtované v celkovej výške 6 629 018,00 €. Sú v nich zahrnuté zostatky prostriedkov z predchádzajúcich rokov z TSK a rozpočtových organizácií a prostriedky z peňažného a rezervného fondu. Nie sú súčasťou príjmov a výdavkov TSK.

3. Výdavková časť rozpočtu a výdavkové finančné operácie

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2023, ktoré pokrývajú financovanie základných samosprávnych funkcií TSK a preneseného výkonu štátnej správy na úseku vzdelávania, dopravy, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva a kultúry. Podstatnú časť výdavkov navrhovaného rozpočtu TSK na rok 2023 tvoria výdavky v oblasti vzdelávania v sume 66 884 739 €, čo v porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2022 predstavuje nárast o 9 345 637 €, avšak oproti očakávanej skutočnosti roku 2022 je to nárast o 1 207 765 €. Druhú podstatnú časť výdavkov tvoria výdavky na dopravu vo výške 48 189 839 €, z ktorých je financovaná úhrada výkonov vo verejnom záujme pre SAD Trenčín, a. s. (17 738 250,00 €) a SAD Prievidza a. s. (9 466 750,00 €) a financovanie Správy ciest TSK v celkovom objeme 16 689 839,00 €. Štruktúra výdavkov je uvedená v nasledovnej tabuľke.

Štruktúra bežných výdavkov 2023

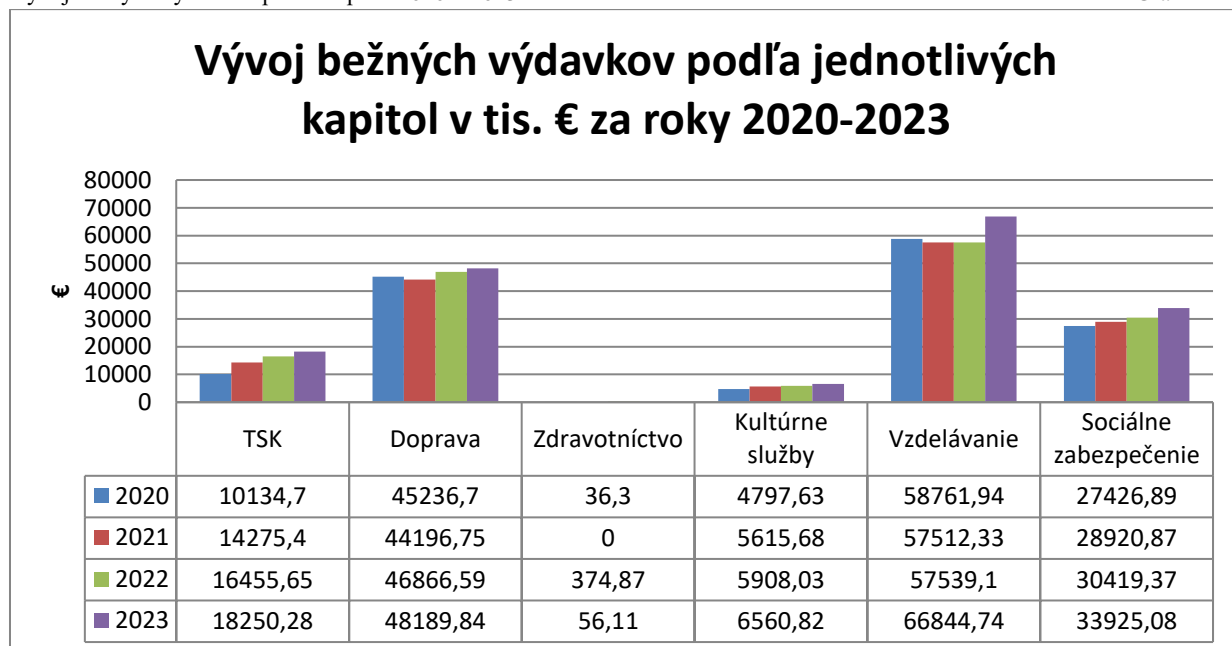
Tabuľka č. 4

Funkčná klasifikácia	Suma	Podiel v %
Trenčiansky samosprávny kraj	18 250 284,00	10,50
Doprava	48 189 839,00	27,71
Zdravotníctvo	56 106,00	0,03
Kultúrne služby	6 560 819,00	3,77
Vzdelávanie	66 884 739,00	38,47
Sociálne zabezpečenie	33 925 083,00	19,52
SPOLU	173 866 870,00	100 %

Z predloženej štruktúry bežných výdavkov je zrejmé, že najväčší objem finančných prostriedkov je rozpočtovaný v oblasti vzdelávania, dopravy a sociálneho zabezpečenia. Vývoj bežných výdavkov podľa jednotlivých kapitol za roky 2020 až 2023 dokumentuje nasledovná tabuľka a graf.

Vývoj bežných výdavkov podľa kapitol 2020 – 2023

Graf č. 1

Návrh rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2023, ktoré zahŕňajú finančné prostriedky na realizáciu investičných zámerov financovaných TSK, ako aj zabezpečenie spolufinancovania projektov realizovaných OvZP a realizácia investičných aktivít v rámci Úradu TSK, je v sume 111 831 173,00 €, čo predstavuje v medziročnom porovnaní nárast objemu o 58 013 956,00 €. Štruktúra výdavkov je uvedená v nasledovnej tabuľke.

Štruktúra kapitálových výdavkov

Tabuľka č. 5

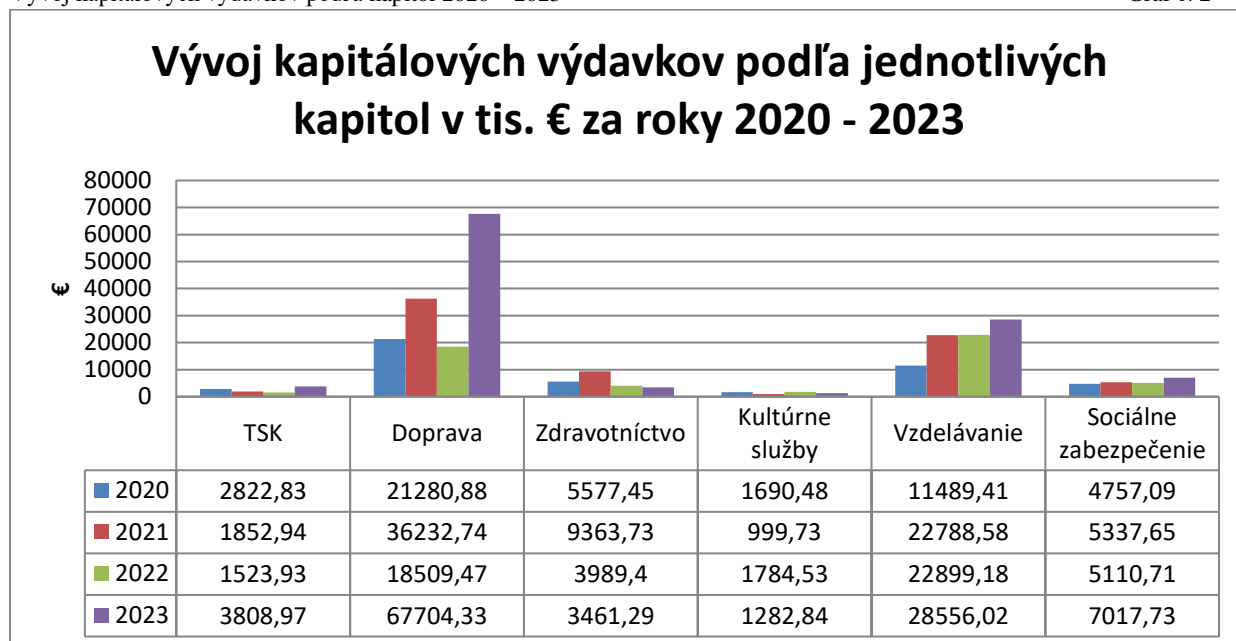
Funkčná klasifikácia	Suma	Podiel v %
Trenčiansky samosprávny kraj	3 808 968,00	3,40
Doprava	67 704 331,00	60,54
Zdravotníctvo	3 461 291,00	3,10
Kultúrne služby	1 282 841,00	1,15
Vzdelávanie	28 556 017,00	25,53
Sociálne zabezpečenie	7 017 725,00	6,28
SPOLU	111 831 173,00	100 %

Z predloženej štruktúry kapitálových výdavkov je zrejmé, že najväčší objem finančných prostriedkov je rozpočtovaný tak ako pri bežných výdavkoch, v oblasti vzdelávania a dopravy. V oblasti dopravy – financované TSK – je významný nárast z dôvodu realizácie projektov na cestách II. triedy – dokončenie II. etapy a realizácia III., IV., V., a VI. etapy cesty Nové Mesto nad Váhom – Myjava; realizácia III., IV., V., VI. etapy cesty Trenčianska Teplá – Dežerice; realizácia III., IV., V., VI. etapy cesty Považská Bystrica – most Orlové – Domaniža; realizácia I., III., IV. etapy cesty Veľké Uherce – Skýcov.

Vývoj kapitálových výdavkov podľa jednotlivých kapitol za roky 2020 až 2023 dokumentuje nasledovná tabuľka a graf.

Vývoj kapitálových výdavkov podľa kapitol 2020 – 2023

Graf č. 2

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované v celkovej sume 6 105 142,00 €, čo predstavuje rozpočtové krytie výdavkov v podobe splátok tuzemskej istiny veriteľovi ČSOB, a. s. v celkovom objeme 2 242 052,00 € a čiastočné splatenie istiny voči Rozvojovej banke Rady Európy v odhadovanom objeme 1 863 040,00 €. Ďalej je tu rozpočtovaná splátka poskytnutej návratnej finančnej pomoci v súvislosti s negatívnym vývojom hospodárenia obcí a vyšších územných celkov v roku 2020 ovplyvneným predovšetkým pandémiou COVID-19 vo výške 2 000 000. (Návratná finančná pomoc vo výške 20 000 000,00 € schválená Vládou SR uznesením č. 474 zo dňa 15.7.2020, bola vyčerpaná z veľkej časti v roku 2021 18 891 648,00 € a v roku 2022 zvyšnej čiastky návratnej finančnej výpomoci v sume 1 108 352,00 €.

4. Programový rozpočet

Návrh rozpočtu TSK na rok 2023 je vo výdavkovej časti spracovaný a predložený aj v programovej štruktúre.

Výdavková časť programového rozpočtu je rozdelená do 11 programov, ktoré sú ďalej členené na podprogramy a prvky. Zostavením návrhu rozpočtu výdavkov **podľa programov VÚC so zámermi a cieľmi, je splnená jedna so zákonných povinností podľa § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej správy.**

Programový rozpočet

Tabuľka č. 6

Číslo programu – Program	Návrh rozpočtu na rok 2023 (v €)	Návrh rozpočtu na rok 2022 (v €)
P1 – Plánovanie, manažment a kontrola	2 137 430,00	2 267 352,00
P2 – Propagácia a marketing	26 908 379,00	6 557 658,00
P3 – Interné služby	3 153 246,00	3 442 306,00
P4 – Bezpečnosť – civilná ochrana	55 140,00	2 490,00
P5 – Rozvoj kraja	84 913 434,00	40 760 061,00
P6 – Doprava a komunikácie	49 747 019,00	51 899 619,00
P7 - Vzdelávanie	67 723 973,00	59 861 733,00
P8 – Zdravotníctvo	3 517 397,00	4 414 282,00
P9 – Kultúra	6 560 819,00	5 967 718,00
P10 – Sociálne služby	34 373 531,00	30 662 078,00
P11 - Administratíva	12 712 817,00	8 372 657,00
SPOLU	291 803 185,00	214 207 954,00

Merateľné ukazovatele jednotlivých programov boli prepracované z dôvodu zjednodušenia a sprehľadnenia a doplnené v nadväznosti na prezentáciu prebiehajúcich projektov TSK, implementácie nových projektov v rámci Operačných programov, prioritu riešenia zlého technického až havarijného stavu mostných objektov, podporu personálnej politiky v oblasti zdravotníctva a súladu so strategickými a rozvojovými dokumentmi TSK. Príslušné odbory a oddelenia stanovili merateľné ukazovatele tak, aby súviseli s cieľmi a aby bolo možné ich meranie a hodnotenie.

5. Závěrečné zhodnotenie návrhu rozpočtu na roky 2023-2025

Návrh rozpočtu na roky 2023-2025 je spracovaný v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a spĺňa tieto náležitosti:

- **Je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a rozpočet finančných operácií** podľa § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z.
- **Je zostavený v členení na hlavné kategórie** podľa § 10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.
- **Výdavky rozpočtu sú alokované do 11 programov so zámermi a cieľmi v zmysle** § 4 ods. 5 a § 10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.
- **Je zostavený ako vyrovnaný** v zmysle § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z.
- **Je zostavený v požadovanej štruktúre**, ktorú ukladá čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti
- **Dodržanie informačnej povinnosti** v zákonom stanovenom časovom predstihu v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zverejnenie Návrhu rozpočtu najneskôr 01.12.2022)

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2023 – 2025 konštatujem, že je zostavený v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a

odporúčam schváliť

Zastupiteľstvu Trenčianskeho samosprávneho kraja predložený Návrh Rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2023 – 2025.

V Trenčíne, 25.11.2022

Ing. Pavol Zigo
hlavný kontrolór TSK